

ی ناسارخ دنوځ آ (ب)

عمج هدعاق ی فن طقاست هدعاق

ملع نوچ، تسا طقاست لصا، [1] تټی قی رط ی ان بم رب هک تسا نیا مه هی افک بحاص فرح لصاح اهن ت و دی آیم ن رد روج تټی قی رط اب میراد امه دحا ب ذک هب ملع ی تقو. تسا ب ذک اهن ی زا ی کی هک میراد [2]. میوش دټبع تم نآ هب می ناوتی م هک دوشی م قی رط امه دحا

دنیامرفی م همادا رد دنوځ آ:

فرصت لاب اهن ی ب عمجل ال تارام ال ضرعات ی ف هدعاق ال ټیضق وه اذه ل ی ق ام ی ارن ی ام ټیضق وه ام ک امه ی ل ک ی ف و ا نی ضرعات تم ل دح ا ی ف دعاسی ال ام ی ف هیل ل ل د ال ذ ا حرط ل ن م ی ل و ا ن ک م ا م عمجل ن ا ن م فرصت ال ی ل ع ټیفر ع ټیفر ق امه دحا و ا عومج م ل ن ا ک ام فرع ال هیل ع ټیفر ق باس ل روصل ال ی ف هتفر ع ام ک امه ی ف و ا هنی ع ب امه دحا ی ف

طوقس ټرورض نی تارام ال و ا ټرام ال ل اح رط اضی ا ک ل ذک عمجل ال ی ف ن ا عم نی ب ضرعات ل ن ا تفر ع دق و ه عم امه ی ل ک و ا امه دحا ی ف روه ط ل ا ل اص ا ا ن ا ک ا ذ ا نی دنس ل ال ی ف و نی ی ع طق امه ی دنس ن ا ک ام ی ف نی روه ط ل ال نی ی ن ط

صوصخ ی ف نی ضرعات تم ل طوقس وه ام ن ا ضرعات ال ټیضق ن ا تفر ع دق و فرصت ی ام ب ټیجر ال ی ل ع امه و ا ق ب ال نی م ک ح ال ن م هیل ل ن ا ی دوی ام ل ک دعاسی ل ل د ال ب ک ل ذک امه ی ل ع امه ی دنس ټیفر ق و ا امه دحا ی ف و ا امه ی ف وه عمجل ن ا ک م ن م دارم ل نوک ی ن ا دعب ی ال ف ل ق ن و ا ل ق ع ن م هیل ع هنی ع ت و ذی نی ح هموزل عم ی ل و ا ه ن ا ب م ک ح ال هیل فانی ال و افر ع ه ن ا ک م ل ل ا ک ش ال هیل ع و ماحر ال ی ل و ا ی ف ټیفر ل و ال ل ی ب ق ن م هت ی و ل و ا ن ا ف [3]. م ال ک ال و هیل ف

خی ش ی شح ب بی ت رت؛ دنوځ آ ی شح ب بی ت رت

هب عجار ادتبا خی ش موحرم؛ «اهن ی ب عمجل ال تارام ال ضرعات ی ف هدعاق ال ټیضق وه اذه» هک دن ت ف گ لوا. دن درک ضوع ار بی ت رت دنوځ آ اما؛ دن درک نایب ار لصا دعب و دن درک شح ب عمج ی هدعاق. تسا طقاست هدعاق

یم طقاست لصا سږ ،تسا طقاست لصا هک می ت فگ ام نوچ ؛«دعاقلا ټیضق وه اذه»
دندز رانک روح هچ دینی ب ؟!تسا عمج ،لصا هک دیوگی می سږک هچ ،دوش

رانک ار ود ره دیاب ،دش ضراعت یتقو ؛«تارامال ضراعت یف دعاقلا ټیضق وه اذه»
نیضراعت مل دحأ یف فرصت لاب اهنی ب عمجل ال» .میری گب ار ود ره هک نی ا هن ،میرا دگب
«امهیلک یف و

«عمجل» هدعاق رب تالاکشا:

۱. هیلع لیلد ال

هډوبن روطنم [4]نآ عقاو هک دنیوگب دنه اوخی می ینعی ؛«لیق امم یءارتی ام ټیضق وه امک»
ال :دندومرف مه خیش ؛«هیلع لیلد ال ذل حرطال نم یلوأ نکمأ امهم عمجل نأ نم» تسا
«[5]مدعلا یلع لیلدل لب ،لیلد

فرصتلا یلع ټیفرع ټیفرع امهدحأ واً عومجملا ناک امم فرعل هیلع دعاسی ال امیف»
دعاسم فرع هکی یاجرد ؛«ټقباسلا روصلال یف هتفرع امک امه یف واً هن یعب امهدحأ یف
ره ای یرگی د رب فرصت هن یرق امهدحأ ای عومجم هک ډوب دعاسم فرع رگا .میرادن نآ رب یللد ،تسین
تسا طقاست هدعاق و دوری رانک «نکما امهم عمجل» ال او تسا یفرع عمج و درادن یلکش م نآ ،ډوب و

۲. نیترامال واهرامال حرط۲

ار ود ره ،مینک یفرع ریغ عمج رگا «نیترامال واهرامال احراط اضیأ کلذل عمجل یف نأ عم»
،میاهت شاذگ رانک .

دق و» یعربتل عمجل عم ینعی ؛«هعم امهیلک واً امهدحأ یف روهطلال ټلاصأ طوقس ټرورض»
[6]یلبق لصف رخآ رد ؛«نییعطق امه اډنس ناک امیف نیروهطلال نیب ضراعتل نأ تفرع
، دوشی ضراعت ،تسا ینظ ود ره هک مه اچنی ؛«نیینظ اناک اذل نیډنسلال یف و» دش نایب
،درادن هار هک مه عمج و دنوری رانک اډنس و دوش یم طقاست لصا

،تسین ضراعت لاصا می ت فگ هک مه یفرع عمج .

نای دؤی ام لک صوصخ یف نیضراعت مل طوقس وه امنل ضراعتل ټیضق نأ تفرع دق و»
ءاقب واً امهدحأ یف واً امه یف فرصتی امب ټیجحلل یلع امه ؤاقب ال نیمکحلل نم هیل
،عمج هن و تسا طقاست هن ؛«لقن واً لقن نم هیلع دعاسی لیلد لب کلذل اهیلل امه ډنس

هدعاق یاه هفلؤم نایب:

یفرع ناکما :«نکما امهم»

«افرع هناكم! وه»، هدهش عامجا لقن نأ يارب هك؛ «عمجل ناكم! نم دارملا نوكتي نأ دعب ي الف»
دندومرف خيش هك ینامه.

مازلال: «یلاوا»

اما دنیوگ یم «یلاوا» ینعی؛ «هنیعت و ذئنیح هموزل عم یلاوا هئاب مکحلل هیفانی ال و»
[8]تسا یعربت یاه عمج نأ زا، شدوخ [7]نی! اشحاف لیوأت؛ تسا موزل، «یلاوا» نی! زا روظنم

یلاوا مهضعب ماحرالال اولوا

«مالك ال و هیف لاکش! ال هیلع و ماحرالال یلاوا یف هیولوالا لیبق نم هتیولوا نإف»

آفرص [9]هللا باتک یف ضعبب یلاوا مهضعب ماحرالال اولوا» هفیرش هی! رد تیولوا ای! آ
تسا عیرشت تمکح لصا یارب، هن ای؛ یرگید لباقم رد تسا ندرب ثرا هب تیولوا

۱. عیرشت تمکح

هی! آ، دوب مسر، دندربیم ثرا [10]ءالو» هب ناشدوخ نیب اهنآ. درادن نأ اب یتافانم عیرشت تمکح
هدهش لزان، دوب موسرم ناشدوخ نیب هک یزیچ نتسکش یارب هی! آ. دینکشپ ار «ءالو» هک دش لزان
رد تسا تیولوا. رییغت نی! یارب تسا تمکح ینعی، دنتسه «یلاوا» ماحرالال اولوا! اباب [11]تسا
[12]دنشاب «یلاوا» مه ندرب ثرا رد هکنیا هن، رییغت نی! لصا

۲. بتارم تیولوا نایب

«یلاوا ماحرالال ولوا» [13]دنک یم تسرد ار بتارم و تسا تسرد زاب مینزب بتارم هب ار تیولوا رگا
:دنتسه ثرایالو ی هبترم رد ینعی، دن:

۱. هچب و ردام و ردپ لوا.

۲. هدهج و دهج و اهره اوخ و ردارب دعب.

۳. هلاخ و ییاد و همع، ومع دعب.

۴. تسه ماحرالال یلاوا زا دعب هلحرم رد، ءالو [14]دوب هک ینامه، تسا ءالو دعب و.

تسه ردپ رگا ینعی هکنیا هن، دشاب ثرا بتارم بیترت تیولوا دناوتمی اچنآ رد تیولوا سپ
بیترت رد تیولوا هک دوشیم دراو لاکشا سپ. تسا زچنم، تیولوا رد. دربب ثرا تسین بجاو رگید
دشاب مازلا شدوخ هبترم رد هک نی! اب درادن یتافانم

ثرا شدوخ هبترم رد مه وا ؛دربیم ن ثرا ردارب هک تسین انعم نی ا هب اما ،تسا «یلوا» ردارب زا ردپ یم،دربب ثرا ردپ هک تسا رتهبّال عف :دیامرف یمن هیآ .تسا بیترت هب تیولوا نی ا .[15]دربیم «یلوا» یانعم ریغ رد «یلوا» سپ ،دربب ثرا دیابّام تح تسا «یلوا» نوچ و تسا «یلوا» ردپ :دیامرف ماحرال اولوا نیلوا ولو ،تسا هتفر راک هب «یلوا» یانعم ردّا قیقد هکلب .تسا هدشن لامعتسا ندرب ثرا مکح هب هن ،دروخیم بیترت مکح هب «یلوا» اج نآ اما ،دشابن

تّیببس یانبم و تیقیرط یانبم :دراد دوجو انبم ود تارام تیجج ثحب رد [1]

یبهزم یلإ قباسللا ثحبلا یف انرشأ دق :دنیمرف یم انبم ود نی ا نی ا ب رد رفطم موحرم رومأل نم کلذ نإف .فالخل اذه نایبل ثحبلا اذه اندقع دق و ةرامأل یف ةیقیرطلل و ةیببسلا ةجج یه له ةرامأل نأ یف اوفلتخاف نییلوصلال دنن لدبل و درلا و ثحبلا عوضوم اریخأ تعقو یتلا ببس و ا قیرط اهانأ یأ ةیببسلا وحن یلعل ةلوعجم ةجج اهانأ و ا ةیقیرطلل وحن یلعل ةلوعجم

هتباصأ نإف هنن فشکلل عقاولا یلإ طقف ةلصوم نوکتل ةلوعجم اهانأ ا قیرط اهنوک نم دوصقملا و یف فلکملل ردعم فرص نوکت ذئنیح اهانإف هتأطخأ نإ و هل ةزجنم یه و اهب ازجنم نوکی هانإف .عقاولا ةفللخم

ةحلصم تیوقت مواقت اهادؤم یف ةحلصم ثودحل اببس نوکت اهانأ اببس اهنوک نم دوصقملا و .ةرامأل هیلإ تدأ ام قبط یلعل ایرهاظ امکح عراشل ئشنیف إطخلل ریذقت یلعل ةیعاوالا ماکحأل (۳۹ ص ؛ ۲ ج ؛) نایلیعامسا عبط) هقفل لوصأ ةیقیرطلل وحن یلعل ةدوخأم اهانأ قحلل

ملعل ال إ بجوی ال ثیح اسأر ةیججلل ننع نیضراعتمللا دحأ طوقس ال إ بجوی ال ناک نإ و ضراعتلا [2] هانإف اعقاو ناو نعل ال و نییعت ال ب ناک ثیح هانأ ال إ رخآل ةیجج ننع عنام کانه نوکی ال ف امهدحأ بذک هادؤم صوصخ یف ةجحب امهنم دحاو نکی مل ابذاک امهنم لک نوک لامتحا و کلذک ال إ بذک ملعی مل ةیججلل یلعل هئاقبل امهدحأب ثلاثل یفن نوکی معن یفخی ال امک الصأ ةججلل یف نییعتلل مدعل باب نم تارامأل ةیجج یلعل ءانب اذه امهب ال کلذل نییعتلل مدع نم هیلع وه ام یلعل هتیحالص و (۴۳۹ ص ؛) تیبلل لآ عبط) لوصأل ةیافک (ةیقیرطلل

۴۴۱ ص، (تیبلل لآ عبط) لوصال هیافک [3]

شдох قالطا هب نکما امهم عمجلل هدعاق عقاو [4]

(۲۰ ص ، ۴ ج ، لوصال دئارف) صنل و عامجالا نم هفالخ یلعل لیلدل لب هیلع لیلد ال و [5]

عبط) لوصأل ةیافک .ایعطق اهنم دحاو لک ناک اذإ ام یف دنسلل بسحب ضراعتل نوکی امنإ و [6] (۴۳۹ ص ؛) تیبلل لآ

دnox آموحرم لمح [7]

یم ناشی.هءءاق نیانی ب رد ءء رد تسایس و طءی ش تراءع ،ءاتسا مالک رب ءءاوش هلمء زا [8]
نم برض و هءءولاً نم هءو ىلع رءال ربءال لمءال نكمأ نىربءال ءأب لمء ىتم ناك نإف :ءنىامرف
عم نكمى يءل ربءال لمءال بءو ،ربءال اءب لمءال نكمى ال رءال ربءال لمءال ءا و ،لىوأءال
ءنىرق كانه سىل و ،امهلqn ىلع عمءم نالوق نم اعىمء نىربءال نأل ،رءال ربءال لمءال هب لمءال
لمءى ال و نكمأ ءا هب لمءى نأ **يغبني ف** رءال ىلع هب امءءأ ءءرى ام ال و ،امءءأ ءءص ىلع لءء
(147-148ص ؛ 1ء ؛ هءلل لوصأ ي ف ءءال) .رءال ربءال لمءال ءارطإ بءو هب لمءال ءا يءل ربءال
،تسا نشور ءءوب ىمازالا هن و ءءوب ىبءن رء يغبنى ى هملك روهظ

بءن رب نشور ءالء هك تسا هءفر راك هب ىلوا هن و «رىء» ى هملك زىن روهمء ىبانب تراءع رء
ءراء:

يلائلل يلاوع) ءاملل اعامءاب هلىطءء و **امءءأ كرت نم رىء** نكمأ امهم نىللىلءال لمءال نإف
(١٣٦ص ؛ ٤ء ؛ ءىنىءل ءىءاءال ي ف ءىزىزل

٧٥ هىآ ،لافنالا هروس [9]

ىلع رءال ءا ءاعاصف نىصءش ءأ برق :انه ءارملا و ،ونءلا و برقلا :هلصأ و واولا ءءفب ءالولا [10]
و ،ءرىءال نامض و .قءءال ءالو :قبس امك ءءالء هماسقأ و .ءىءوزال و بسن رىغب ءرإل بءوى هءو
(١٨١ ص ، ٨ء ؛ رءنال ك - ىشءملا) ءىقشءمءلا ءءملل ءرءش ي ف ءىهبال ءضورلا) .ءمامإل

ءارىمب قءأ مهضعب ءبارقل و مءرألا ووء و هانعم «ضعبب ىلوا مهضعب مءرألا اولوأ و» [11]
نم هلبق امل اءسن كلء راص اولاق و نىرسفملا ءعامء و نسءال و سابع نبال نع مهريء نم مهضعب
ص ىبئال نإف ءاؤملا ب نوءراوئى اوناك ءقف بابسألا نم كلء رىء و ءءهالا و ءقاعملا ب ءراوئال
(٨٦٤ ص ، ٤ء ، نأرقلا رىسفف ي ف نايبال عمءم) راصنألا و نىرءاهملا نىب ىءأ ناك

اورء» :ءاءنلا ءنع عىب ى هىآ اى (١٨٤ هىآ ،هرقبال هروس) «مكل رىء اوموصء نا و» ى هىآ رىطن [12]
(٩ هىآ ،هءمءال هروس) «نوملءء مءنك نا مكل رىء مكل ءءعىبال

ءلمء ،نوملءء مءنك نإ مكل رىء اوموصء نأ و :ىلأءء هلوق :ءنىامرف ىم هراب نىا رء همالء موءرم
نإف مكىلل بوءكملا موصلاب اوءوطء :رم امك -رىءقءال بسءب ىنعملا و ،اءءق باسل ءممء
،رىء ىلع رىء هب عوطءالاف ،مكل رىء موصلا و رىء رىءال ب عوطءال

:ءنىامرف ىم هزور بوءو هن و تسا هزور بابءءسا قفاوم هىآ نءل هك ههبش نىا هب ءءساپ رء هاگ نأ

نىنمؤملا مومء نوء نىروءملل باطء ،مكل رىء اوموصء نأ و :هلوق ىنعأ ءلمءال نإ لاقى :امبر و
كءءال نم عنامل رىء موصلا لءف ناءءر اهرءا نإف ءبائءال و ضرفلاب نىبءاءملا
بأصأ ىلع هب بابءءسا و موصلا ناءءر ىلع لمءى و ،بوءولا نوء بابءءسال **بسانىف**
،ءاضقلا و راطفإل ىلع موصلا رايءا مهىلل بءءسىف رفاسملا و ضىرملا نم :ءصءرلا

روهظ ي فانى ىء مءءال نايب ماقم سىل ماقملا نأ و... ،الوأ هىلل لىلءلا مءء :هىلل ءرى و
مءءال نأ و عىرءءال كالم ماقم -اقباس رم امك -ماقملا لب اىبوءو مءءال نوك ناءءرلا
اولءقاف مكئراب ىلإ ابوءف» :هلوق ي ف امك نسءال و رىءال و **ءءلصملا نع ولءى ال عرشملا**
رىء مكلىءىبال اورء و هلل ركء ىلإ اوءساف» :ىلأءء هلوق و ،54 -ءرقبال :مكل رىء مكلىء مكسفنأ
للبس ي ف نوءءاءء و هلوسر و هللاب نونمؤء» :ىلأءء هلوق و ،9 -ءءمءال «:نوملءء مءنك نإ مكل

كلذ ي ف تايآلا و 11- فصلال «:نوملعت متنك نإ مكل ريخ مكلذ مكسفناً و مكللاومأب هللا
(۱۴-۱۳ ص، ۲ج، نآرقلا ريسفت ي ف نازيملال) **ةريثك**

تسا هدمآ يشاي ع ريسفت رد [13]

نإ «هللا باتك ي ف ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: هللا لوق ي ف ع رفعج ي بأ ن ع قرارز ن ع 86- يلوأ مهنإ: رفعج وبأ لاق م ث -ه ب يلوأ [امحر] هيلإ مهربقأ نأل، **ضعبب نم ثاريملاب يلوأ مهضعب** و هتوخإ نم تيملال يلوأ برقأ مأل س ي ل أ، ه ي ب أ و همأل هتخأ و هوخأ و همأ مهيلإ مهربقأ و، تيملاب (۷۲ ص، ۲ج، يشاي عل ريسفت) هتوخأ

تسا هدمآ نىنچ نىا زىن ريسافت رد

و دلاوالا و دلولا ثاري م نايب[ءاسن هروس] ةروسلا هذه لوأ ي ف هللا اهلزناً ي تال ةيآلا تنمضت دق و ةيآلا هذه تنمضت و مأل لبق نم تاوخألا و ةوخألا و تاجوزلا و جاوزألا ثاري م نايب اهدعب ي تال ةيآلا بآلا لبق نم تاوخألا و ةوخألا و مأل و بآلا نم تاوخألا و ةوخألا ثاري م نايب ةروسلا اه ب متخ ي تال ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و» هناعبس هلوق نمضت و مأل و بآلا نم تاوخألا و ةوخألا مدع دن ع **وامحر برقأ ناك نم ف ثاريملال قاقحتسا ي ف ببس ي برقلا ينادت نأ*** «هللا باتك ي ف (۲۳۰ ص، ۳ج، نآرقلا ريسفت ي ف نايبال عجم) **دعبالا نم ثاريملاب يلوأ ناك ةبارق ىندا**

نم مهضعب ثاري م ب قحأ مهضعب ةبارقلا و ماحرألا ووذ و هانعم «ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و» «ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و» هلوق ي ف و... نيرسفل مال ةعامج و نسحل و سابع نبا ن ع مهريغ وأ مهس اذ ناك ءاوس **ثاريملاب يلوأ ناك بسنللا ي ف تيملال يلوأ برقأ ناك نم** نأ يلع ةلالد (۸۶۴-۸۶۵ ص، ۴ج، نآرقلا ريسفت ي ف نايبال عجم) ةبصع ي ذ ريغ وأ ةبصع وأ مهس ي ذ ريغ

ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا يلوأ نوكب دارملا و: دىامرف ىم نىنچ زىن ىىابطابط همالع (۲۷۷ ص، ۱۶ج، نآرقلا ريسفت ي ف نازيملال) **ثراوتلا ي ف ةيولوالا**

دعبالا عنمي ابسن برقألا نا يلع لدي و: دىامرف ىم نمحرلا بهاوم رد زىن يراوزبس موحر م ريسفت ي ف نمحرلا بهاوم) هللا باتك ي ف ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: يلاعت هلوق (۳۴۸ ص، ۷ج، نآرقلا

دوب رقتسم هيآ لوزن زالا لبق هك ىمسر نامه ىنعى [14]

ي ف نافع نب نامثع و ع بلاط ي بأ نب يلع فل تخا مل لاق ع هللا دب ع ي بأ ن ع نانس نبا ن ع [15] لاقف، ضر فم مهس هل سيل هنوثيري ال ةبارق وذل و، **هنوثيري ةبصع هل سيل و تومي -لجرلا** **ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: لوقي يلاعت هللا نأل، هتبارق يوذل هثاري م**: يلع نم دحأ هثيري ال و نيملسملال لام تي ب ي ف هثاري م لعجأ: نامثع لاق و «هللا باتك ي ف (۷۱ ص، ۲ج، يشاي عل ريسفت) هتبارق